

To af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 34:

»Udvalget anmoder om ministerens kommentar til henvendelsen af 9. april 1996 fra Dansk Landbrugs Realkreditfond, jf. bilag 46.«

Svar:

Henvendelsen fra Dansk Landbrugs Realkreditfond (DLR) drejer sig om bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 3, som indeholder en ændring af konkurslovens § 16 a. Denne bestemmelse vedrører bl.a. adgangen til at tage skyldnerens ejendom til brugeligt pant under en betalingsstandsning.

Efter konkurslovens § 16 kan skyldnerens ejendom bl.a. ikke tages til brugeligt pant under en betalingsstandsning. Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende pantefordring ikke vil kunne omstødes i tilfælde af konkurs.

For så vidt angår pantefordringer, der ikke vil kunne omstødes, følger det af konkurslovens § 16 a, stk. 1, at skifteretten, såfremt det må anses for nødvendigt af hensyn til betalingsstandsningens formål og skyldneren med det beskikkede tilsyns samtykke fremsætter begæring herom, kan bestemme, at der »ikke skal kunne foretages udlæg eller rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse« på grundlag af pantefordringen. Hvis skifteretten træffer en sådan bestemmelse, skal skyldneren som udgangspunkt betale løbende ydelser på pantefordringerne, efterhånden som de forfalder. Skifteretten kan kun gøre undtagelse herfra med hensyn til pantefordringer, som ikke kan forventes dækket af pantet, jf. konkurslovens § 16 a, stk. 2 og 3.

Som nærmere omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3. og 3.3., er det ikke afklaret, om udtrykket »rådighedsberøvelse« i konkurslovens § 16 a, stk. 1, også giver skifteretten hjemmel til at forbyde, at en ejendom tages til brugeligt pant. Med den foreslåede ændring af bestemmelsen fastslås det udtrykkeligt, at skifteretten under de ovenfor

nævnte betingelser også kan forbyde, at en ejendom tages til brugeligt pant under en betalingsstandsning.

DLR anfører i henvendelsen til Retsudvalget, at man finder den foreslåede ændring uhensigtsmæssig. Efter DLR's opfattelse vil ændringen medføre, at realkreditinstitutternes muligheder for at iværksætte tabsbegrænsende foranstaltninger svækkes, og det anføres, at dette vil kunne føre til en dyrere og mere restriktiv realkreditfinansiering.

Justitsministeriet skal hertil anføre, at det ikke med lovforslaget er udelukket, at en fast ejendom tages til brugeligt pant, jf. herved også besvarelsen af Retsudvalgets spørgsmål nr. 27. Det er således bl.a. en betingelse for, at skifteretten kan forbyde panthavere at tage en ejendom til brugeligt pant, at retten efter en konkret vurdering finder et sådant forbud nødvendigt af hensyn til betalingsstandsningens formål, dvs. for at skyldneren kan opnå en samlet ordning med sine kreditorer.

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. 27, må det indgå i skifterettens vurdering af, om der skal træffes bestemmelse efter konkurslovens § 16 a, stk. 1, hvilken betydning det vil have for skyldnerens økonomi, såfremt skyldneren fratages rådigheden over den pågældende ejendom, og hvordan udsigten er til at finde en samlet ordning, som også tilgodeser panthaverne. Der må også ske en afvejning i forhold til panthavernes interesse i en hurtig fyldestgørelse.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 27, finder Justitsministeriet ikke, at der er grundlag for i forbindelse med en betalingsstandsning at stille panthavere i fast ejendom anderledes end f.eks. underpanthavere i løsøre. De sidstnævnte kan – som DLR gør opmærksom på – overhovedet ikke tage den pantsatte genstand til brugeligt pant, og skifteretten kan efter konkurslovens § 16 a, stk. 1, bestemme, at de pågældende ikke må foretage udlæg eller rådighedsberøvelse eller søge sig fyldestgjort